

Dosarul nr.2ra-1967/21
2-20072827-01-2ra-13122021

Prima instanță - Judecătoria Drochia, sediul Central (jud.: L. Grădinaru)
Instanța de apel - Curtea de Apel Bălți (jud.: I. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

DECIZIE

19 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în următoarea componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Svetlana Filincova,
judecătorii – Maria Ghervas, Mariana Pitic, Victor Burduh, Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de Dascal Vera, reprezentată de avocatul Tataru Gheorghii,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Dascal Vera împotriva lui Gurmeza Anatolie privind încasarea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 13 septembrie 2021 prin care s-a admis apelul declarat de Dascal Vera, și s-a modificat hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Central din 22 februarie 2021

c o n s t a ț ă :

La 01 iulie 2020, Dascal Vera a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Gurmeza Anatolie cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin contravenție.

În motivarea acțiunii a invocat, că la 27 aprilie 2020, a fost agresată fizic și psihologico, de către Gurmeza Anatolie prin injurii și aplicarea de lovituri cu pumnul în regiunea feței, cauzându-i leziuni corporale în formă de traumatism cranio-cerebral, comotie cerebrală, fractură rădăcinilor dinților 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 4.3, contuzia dinților 2.1, 2.2, 2.3, 3.4, cu provocarea vătămarilor corporale ușoare, cu dereglarea sănătății de scurtă durată.

În privința lui Gurmeza Anatolie a fost întocmit proces-verbal cu privire la contravenție în baza art.69 alin. (1), art.78 alin. (2) și art.354 din Codul contravențional, fiind sancționat cu amendă în mărime de 3000 de lei.

În urma leziunilor corporale primite, Dascal Vera a fost nevoită să apeleze la consultația unui medic stomatolog pentru diagnosticare, care i-a comunicat că costul total al tratamentului dinților este de 3050-3100 euro iar alt specialist a indicat 3000 euro, ce constă din extracția dentară a dinților 2.1, 2.2, 4.2, 4.1, 3.1, 3.2,, instalarea implantelor, protezarea de implantate cu coronițe.

Concomitent cu prejudiciu material a suferit și un prejudiciu moral, care se exprimă prin suferințe fizice și retrăiri negative.

Reclamanta a solicitat încasarea de la Gurmeza Anatolie suma de 3000 euro cu titlu de prejudiciu material format din cheltuieli de tratament, protezare a dinților,

75000 lei cu titlu de prejudiciu moral și 9000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea judecătorei Drochia, sediul Central din 22 februarie 2021 pretenția reclamantei Dascal Vera împotriva lui Gurmeza Anatolie privind încasarea prejudiciului material s-a respins, ca neîntemeiată.

Pretenția privind încasarea prejudiciului moral și cheltuielile de judecată a fost admisă parțial.

S-a încasat de la Gurmeza Anatolie în beneficiul reclamantei Dascal Vera suma de 3 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

S-a încasat de la Gurmeza Anatolie în beneficiul reclamantei Dascal Vera cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții în suma de 2 250 de lei.

S-a încasat de la Gurmeza Anatolie în beneficiul statului taxa de stat de 100 de lei pentru pretenția cu caracter nepatrimonial.

La 1 martie 2021 Dascal Vera, reprezentată de avocatul Tataru Gheorghe a declarat apel solicitând admiterea apelului, casarea hotărârea primei instanțe în partea în care acțiunea fost respinsă, cu emiterea unei noi hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 16 septembrie 2021, apelul declarat de Dascal Vera, reprezentată de avocatul Tataru Gheorghe, s-a admis.

S-a modificat hotărârea Judecătorei Drochia, sediul Central din 22 februarie 2021, în partea încasării prejudiciului moral cu majorarea cuantumului de la 3000 lei la 8000 de lei și în partea încasării cheltuielilor de asistență juridică cu majorarea cuantumului de la 2250 lei la 3000 de lei.

În rest, hotărârea Judecătorei Drochia, sediul Central din 22 februarie 2021, s-a menținut.

La 16 noiembrie 2021, Dascal Vera, reprezentată de avocatul Tataru Gheorghe a declarat recurs solicitând casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 16 septembrie 2021 și a hotărârii Judecătorei Drochia, sediul Central din 22 februarie 2021 în partea respingerii acțiunii și emiterea unei noi hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii.

În motivare a indicat că decizia instanței de apel este ilegală, deoarece a interpretat în mod eronat legea, a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite de art. 130 din Codul de procedură civilă.

Constatările instanței de apel sunt contrare legii în partea în care Dascal Vera nu poate solicita încasarea cu anticipație a cheltuielilor de tratament/protezare a dinților, constatarea precum că la materialele cauzei civile lipsește avizul organului medical abilitat.

Planul de tratament efectuat de doctorul Mânăscuță Anatol din cadrul, "Almamed Studio" SRL, descrie în ce constă mărimea cheltuielilor pentru tratamentul dinților recurente în sumă de 3000 euro. Și anume extracția dentară a dinților 2.1,2.2,4.2,4.1,3.1,3.2, instalarea implantelor în locul dinților extrași, protezarea pe implante cu coroane din metaloceramică. Costul tratamentului pentru implante dentare, Bredent" 6 (dinți) x 350 = 2100 (două mii una sută) euro iar protezarea pe implante cu coroane din metaloceramică costă 6 (dinți) x 150 = 900 (nouă sute) euro.

Dascal Vera a fost agresată fizic și psihic inclusiv aplicarea unei lovituri cu pumnul în regiunea feței de către Gurmeza Anatolie, cauzându-i un prejudiciu sănătății.

Probele prezentate în instanța indică direct că Dascal Vera a primit vătămările corporale în urma acțiunilor ilegale a lui Gurmeza Anatolie, prin urmare este legătură cauzală directă cu traumele primite și cheltuielile de tratament/protezare care urmează să le suporte.

Concluzia instanței precum că Dascal Vera solicită prejudiciul material care nu l-a suportat, sau nu a prezentat probe care să demonstreze, că a suportat un asemenea prejudiciu este contrară normei materiale art. 2034 alin. (2) din Codul civil.

Dascal Vera s-a adresat la doi specialiști din domeniul stomatologic în vederea aprecierii costului tratamentului dinților.

Astfel prin planul de tratament din data de 29 mai 2020 efectuat de stomatologul-chirurg Adela Iachimciuc s-a calculat un preț pentru tratamentul pacientei Dascal Vera în sumă de 3050 euro - 3100 euro.

Recurenta a indicat că până în prezent îi sunt cauzate suferințe psihice, determinate de caracterul vătămărilor prin leziuni corporale în formă de traumatism cranio-cerebral, comoție cerebrală, edemele ambelor buze, precum și fractura rădăcinilor dinților și contuzia dinților ruptura dinților, care constituie și un prejudiciu estetic, deoarece s-au adus atingeri armoniei fizice și înfățișării persoanei.

Fractura și luxația dinților au influențat asupra stării de sănătate, deoarece Dascal Vera a suferit și suferă zilnic o serie de tulburări alimentare din cauza greutatea pe care le depune pentru a se alimenta, a mai suferit și suferă o serie de dureri și tulburări definitive în sfera emoțională cum este depresia acută, anxietatea, stres posttraumatic, atacuri de panică, coșmaruri, insomnii, tulburări de personalitate și uneori comportamentale.

Astfel, despăgubirea morală în mărime de 75 000 de lei este necesară în vederea acordării unei satisfacții echitabile pentru stresul și durerea post traumatică și suferințe psihice.

Referitor la cheltuielile de asistență juridică în mărime de 9000 de lei recurenta a invocat că suma solicitată este alcătuită din acțiunile extrajudiciare, întreprinse de avocat precum, studierea cadrului legal și acordarea de consultații reclamantei, interpellare, expedierea cererii prelabile pârâtului, și acțiunile judiciare, întocmirea și depunerea cererii de chemare în judecată participarea la ședințele de judecată la judecătoria Drochia, Curtea de Apel Bălți, care presupune efectuarea navetei Chișinău - Drochia; Chișinău-Bălți.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Bălți a pronunțat dispozitivul deciziei la 16 septembrie 2021.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit avizului de recepție de la fila dosarului 156 și 158 atât recurenta cât și reprezentantul acesteia au recepționat decizia motivată a instanței de apel la 26, 27 octombrie 2021.

Cererea de recurs a fost declarată la 16 noiembrie 2021, respectiv în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 13 decembrie 2021, Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii.

Prin referința depusă la 14 ianuarie 2022, intimatul a invocat că recursul nu se încadrează în temeiurile art. 432 din Codul de procedură civilă.

La examinarea cauzei instanțele ierarhic inferioare corect au aplicat prevederile art. 2028 din Codul civil și nu prevederile invocate de recurentă.

Între părți a existat un conflict, însă acesta a fost inițiat de către reclamantă.

În timpul conflictului a lovit-o pe Dascal Vera cu palma peste față, iar lovitura respectivă nicidecum nu i-a provocat leziunile descrise de medicul stomatolog.

Recurenta în mod neîntemeiat solicită încasarea unor cheltuieli exagerate, pe care nu le-a suportat.

Intimatul consideră că reclamanta nu a demonstrat, că a suportat cheltuielile respective, iar suma solicitată sunt niște calcule aproximative și nu este confirmată prin bonuri de plată sau o lista de prețuri.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 12 ianuarie 2022 recursul declarat de Dascal Vera, reprezentată de avocatul Tataru Gheorghii, a fost considerat admisibil.

Potrivit art. 441 și art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului, verificând în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În temeiul art. 444 din Codul de procedură civilă, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

La caz, Colegiul a considerat inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs și referință au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității deciziei atacate.

Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar.

În esență, reprezentantul recurenților și intimatului au avut posibilitatea să prezinte poziția în scris și să răspundă la argumentele părții adverse.

Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei (a se vedea, mutatis mutandis, Auza Vilho Eskelinen și alții v. Finlanda, 19 aprilie 2007,

parag.72 – 75, Eriksson v. Suedia, 12 aprilie 2012, parag.66, 72, Pönkä v. Estonia, 8 noiembrie 2016, parag.33 – 34).

În parag.26 – 27 din decizia Curții Constituționale nr. 95 din 19 decembrie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a art. 444 din Codul de procedură civilă, Curtea a statuat că în cazul procedurilor care au ca obiect autorizarea unui apel sau care consacră verificarea unor aspecte de drept, și nu de fapt, sunt îndeplinite condițiile art. 6 CEDO chiar dacă instanța de apel sau de recurs nu oferă reclamantului posibilitate să se exprime în fața sa, în persoană. Iar, în esență nu este afectat accesul liber la justiție.

Astfel, verificând decizia contestată, în lipsa părților, în raport cu criticile formulate în recurs și referință, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră că recursul este întemeiat și urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În virtutea art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Colegiul reține că la 6 mai 2020, în privința lui Gurmeza Anatolie a fost întocmit un proces verbal cu privire la contravenție, prin care a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 69 alin.(1), art.78 alin. (2) și art.354 din Codul contravențional, fiind sancționat cu amendă în mărime de 3000 lei

Prin procesul-verbal cu privire la contravenție s-a constatat că la 27 aprilie 2020, Gurmeza Anatolie aflându-se în satul Mîndîc r-nul Drochia, în urma unui conflict s-a adresat către Dascal Vera cu cuvinte necenzurate, a lovit-o cu pumnul în regiunea feței, provocându-i vătămări corporale ușoare.

Astfel, Dascal Vera fiind parte vătămată în procesul contravențional este îndreptățită să ceară repararea prejudiciului în temeiul art. 45 din Codul contravențional de la persoana vinovată în comiterea contravenției, iar în temeiul normele de drept civil și anume art.1998, 2034, 2036 din Codul civil, să-și valorifice pretențiile materiale și morale a prejudiciului cauzat ca urmare a comiterii contravenției.

Prin urmare, fapta pârâtului, constituie o faptă ilicită, reprezentând un element al răspunderii civile delictuale în sensul art. 1998 Cod civil.

Pentru antrenarea răspunderii civile este necesară și dovedirea existenței unui raport de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu, iar, în configurarea acestuia, nu se poate avea în vedere numai fenomenul-cauză, ci și anumite situații și condiții exterioare care au contribuit la producerea rezultatului vătămător.

Prin raportul de constatare nr. 2020 18P 0108 din 28 aprilie 2020, s-a conchis că Dascal Vera a suferit traumatism cranio-cerebral, comoție cerebrală, fractură rădăcinilor dinților 2.1, 2.2 , 2.3, 3.1, 4.3, contuzia dinților 2.1, 2.2, 2.3, 3.4, cu provocarea vătămărilor corporale ușoare, cu dereglarea sănătății de scurtă durată.

În condițiile art. 5 lit. e) și i) din Legea cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului nr. 263-XVI din 27 octombrie 2005 pacientul are dreptul la opinie medicală alternativă și primirea recomandărilor altor specialiști, la

solicitarea sa ori a reprezentantului său legal (a rudei apropiate), în modul stabilit de legislație; informații exhaustive cu privire la propria sănătate, metodele de diagnostic, tratament și recuperare, profilaxie, precum și la riscul potențial și eficiență terapeutică a acest.

Totodată, art. 25 alin. (3) din Legea ocrotirii sănătății nr. 411-XIII din 28 martie 1995 cetățenii Republicii Moldova au dreptul să solicite asistență medicală instituțiilor medico-sanitare cu orice tip de proprietate și formă de organizare juridică, atât din țară, cât și din străinătate, în conformitate cu tratatele și acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte.

Astfel, la 30 aprilie 2020 Dascal Vera s-a adresat la un medic stomatolog-chirurg, care potrivit documentului medical extras din fișa medicală a bolnavului, a indicat diagnoza trauma acută a rădăcinilor dinților 2.1, 2.2, contuzia dinților 2.3, 4.1, 3.1, 3.2, urmează a fi extrași dinții 2.1, 2.2, iar dinții 2.3, 4.1, 3.1, 3.2 să nu mănânce pe ei, mai puțin să-i atingă.

La 29 mai 2020, s-a mai adresat unui medic stomatolog care prin radiografia dinților, a depistat fractura dinților 2.1, 2.2, în regiunea radiculară luxația dinților 4.2, 4.1, 3.2, 3.1, 2.3, iar după efectuarea unui plan de tratament și calcularea prețului pentru tratament pacienta va avea nevoie de aproximativ 3050-3100 euro.

Conform copiei certificatului din 01 iunie 2020 eliberat de medicul Mânăscuță Anatol de la SRL "Almamed Studio", Dascal Vera, s-a adresat după consultație cu scop de a stabili un plan de tratament și estimare a costurilor ca tratament se prevede extracția dentară a dinților 2.1, 2.2, 4.2, 4.1, 3.1, 3.2, instalarea implanturilor în locul dinților extrași, protezarea pe implantele cu coroane din metaloceramică, iar costul tratamentului total va fi de 3000 euro.

Deci înscrisuri atașate la materialele dosarului coroborate între ele, indică asupra faptului aplicării loviturii în zona feței și traumatizării mandibulei Verei Dascal.

Instanța constată existența unui raport de cauzalitate directă între fapta ilicită comisă de către Gurmeza Anatolie constatată prin procesul-verbal cu privire la contravenții prevăzute de art. 69 alin.(1), 78 alin. (2) și 354 din Codul contravențional și prejudiciul cauzat.

Potrivit art.1998 alin (1) Cod civil cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Conform art. 2028 alin. (1) din Codul civil în caz de vătămare a integrității corporale sau de altă vătămare a sănătății, autorul prejudiciului are obligația să compenseze persoanei vătămate salariul sau venitul ratat din cauza pierderii sau reducerii capacității de muncă, precum și cheltuielile suportate în legătură cu vătămarea sănătății – de tratament, de alimentație suplimentară, de protezare, de îngrijire străină, de cumpărarea unui vehicul special, de reciclare profesională etc.

În temeiul art. 2034 alin. (2) din Codul civil compensarea cheltuielilor ce vor fi suportate din cauza vătămării integrității corporale sau altei vătămări a sănătății poate fi stabilită cu anticipație, în baza avizului organului medical abilitat, inclusiv pentru achitarea prealabilă a serviciilor și bunurilor necesare, ca foaie la sanatoriu, bilete de călătorie, mijloace speciale de transport etc.

Prin urmare, în temeiul certificatului din 26 iunie 2020 eliberat de medicul Mânăscu Anatol care activează în cadrul S.R.L. "Almamed Studio", prin care s-a stabilit necesitatea extracției dentare a dinților și protezare cu implanturi cu coroane din metaloceramică la Dascal Vera, este o probă care demonstrează că Dascal Vera urmează să suporte pe viitor cheltuieli în sumă de 3000 de euro pentru remedierea sănătății și anume a aspectului dinților care au fost traumați în urma aplicării loviturilor de către Gurmeza Anatolie.

Conform art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Colegiul menționează că, certificatul medicului stomatolog satisface cerința din norma prevăzută de art. 2034 alin. (2) din Codul civil, deoarece acesta este un profesionist în domeniu și respectiv, sintagma din norma respectivă, avizului organului medical abilitat, nu se referă doar la o instituție de stat.

Or, avizul este eliberat de către un specialist-expert care a emis un raport ce dă o credibilitate în cele constatate în urma efectuării radiografiei a dinților la pacienta Dascal Vera.

Respectiv, reieșind din probele prezentate prejudiciul material invocat de reclamantă este unul previzibil.

Ca urmare, instanța de recurs consideră întemeiată cerința reclamantului privind încasarea de la Gurmeza Anatolie a sumei de 3000 de euro cu titlu de prejudiciu material formată din cheltuieli de tratament, protezare a dinților.

Cu referire la pretenția privind încasarea de la Gurmeza Anatolie a sumei de 75000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

În temeiul art. 2036 alin. (1) Cod civil în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.

Deși cuantificarea prejudiciului moral nu este supusă unor criterii legale de determinare, daunele morale se stabilesc prin apreciere, ca urmare a aplicării criteriilor referitoare la consecințele negative suferite de cel în cauză, în plan fizic, psihic și afectiv, importanța valorilor lezate, măsura în care acestea au fost lezate, intensitatea cu care au fost percepute consecințele vătămării.

Toate aceste criterii se subordonează conotației aprecierii rezonabile, pe o bază echitabilă, corespunzătoare prejudiciului real și efectiv produs, astfel încât să nu se ajungă la o îmbogățire fără justă cauză a celui care pretinde daunele morale.

La caz, ceea ce este important în stabilirea despăgubirilor pentru prejudiciul moral cauzat prin vătămare corporală este, durerea fizică a dinților, afectarea imaginii estetice, influența negativă adusă confortului psihologic, imposibilitatea alimentării lejere și altele.

Neîndoielnic, din cauza vătămărilor reclamanta a trecut prin suferințe ce în mod nemijlocit afectează starea fizică și psihică și toate aceste aspecte pot fi considerate daune morale și duc la reținerea unei legături de cauzalitate directe între faptele reținute și prejudiciul material invocat de reclamantă.

Cu alte cuvinte, în condițiile în care s-a dovedit vătămarea integrității corporale

cauzată de Gurmeza Anatoli, Colegiul reține, existența unui prejudiciu moral direct produs de ultimul.

Reclamanta a reușit să facă dovada daunelor morale suferite, fiind incidente prevederile art. 2036 alin. (1) din Codul civil, potrivit cărora Gurmeza Anatolie este obligat, în temeiul normelor și principiilor răspunderii civile, să o despăgubească pentru prejudiciu moral suferit.

Respectiv, Colegiul menționează că acordarea de către instanța de apel a sumei de 8000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, este de natură să ofere reclamantei o satisfacție echitabilă și, ca urmare, nu va interveni în modificare sumei acordată cu titlu de prejudiciu moral.

Or, suma de 75000 lei solicitată de Dascal Vera este extrem de exagerată, transformând despăgubirea într-o îmbogățire fără justă cauză.

Potrivit art. 432 alin. (2) lit. c) din Codul de procedură civilă se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea.

În concluzie, instanța de recurs menționează că, instanțele inferioare au interpretat în mod eronat prevederile art. 1998, 2028 și art. 2034 din Codul civil.

Cu referire la cheltuielile de judecată, Colegiul menționează că, potrivit art. 94 alin.(1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) din Codul de procedură civilă instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Prin urmare, se impune intervenția în compensarea cheltuielilor de asistență juridică, în măsura în care se demonstrează că acestea au fost suportate realmente în mod necesar și în limita unui quantum rezonabil.

Colegiul reține că reclamanta are dreptul la rambursarea costurilor și cheltuielilor în baza normelor de drept menționate în măsura în care s-a demonstrat că acestea au fost suportate realmente în mod necesar în limita unui quantum rezonabil.

După cum rezultă din materialele dosarului, reclamanta a achitat avocatului suma de 9000 de lei, pentru serviciile de asistență juridică, dovedite prin bonurile de plată nr.313946 din 06 mai 2020 în mărime de 3000 de lei; nr.313956 din 01 septembrie 2020 în mărime de 1000 de lei; nr.313965 din 21 octombrie 2020 în mărime de 1000 de lei; și nr.313949 din 08 iunie 2020 în mărime de 4000 de lei, atașate la filele dosarului, 10, 72-74.

Astfel, la încasarea cheltuielilor de asistență juridică instanța va lua în considerare aspecte precum, acțiunea a fost întocmită de către avocat, ultimul fiind prezent în ședințele de judecată, a reprezentat reclamata în toate trei instanțe, deci se demonstrează existența timpului petrecut de către acesta asupra prezentei cauze.

Ținând cont că reclamanta a prezentat probe ce vizează pretenția de încasare a cheltuielilor de judecată, instanța de recurs o va admite și va încasa de la Gurmeza Anatolie în beneficiul reclamantei Dascal Vera suma de 9000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Potrivit art. 83 alin. (1) din Codul de procedură civilă taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

Totodată, art. 85 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă stabilește că de taxă de stat pentru judecarea cauzelor civile se scutesc reclamanții în acțiunile de reparație a prejudiciului cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății ori prin deces.

În temeiul art. 98 alin. (1) din Codul de procedură civilă cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanța judecătorească, precum și taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporțional părții admise din acțiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Așadar, ținând cont de faptul că la depunerea acțiunii reclamanta a fost scutită prin lege de la achitarea taxei de stat pentru pretenția patrimonială, instanța de recurs va încasa de la Gurmeza Anatolie în contul statului și cheltuieli de plata taxei de stat, prevăzute de art. 3 din Legea taxei de stat nr. 1216-XII din 03.12.1992, care prevede că pentru cererile de chemare în judecată, privitor la litigiile cu caracter patrimonial, se încasează 3% din valoarea acțiunii sau din suma încasată, dar nu mai puțin de 150 lei și nu mai mult de 25000 lei de la persoanele fizice și nu mai puțin de 270 lei și nu mai mult de 50000 lei de la persoanele juridice.

Potrivit cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la data de 19 ianuarie 2022, cursul valutei euro este de 20.5404, deci suma de 3000 de euro convertită valută națională conform cursului oficial constituie suma de 61 621, 20 lei.

Respectiv, $61621,20 * 3\% = 1848,64$ lei.

Din motivele expuse, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a emite o hotărâre nouă de admitere a pretenției privind încasarea prejudiciului material.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Dascal Vera, reprezentată de avocatul Tataru Gheorghii.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 16 septembrie 2021 și hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Central din 22 februarie 2021, adoptate în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Dascal Vera împotriva lui Gurmeza Anatolie privind încasarea prejudiciului material și moral, în partea respingerii pretenției privind încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată în aceasta parte se adoptă o hotărâre nouă prin care:

Acțiunea reclamantei Dascal Vera împotriva lui Gurmeza Anatolie privind încasarea prejudiciului material și cheltuielile de judecată, se admite.

Se încasează de la Gurmeza Anatolie în beneficiului reclamantei Dascal Vera suma de 3000 (trei mii) de euro, cu titlu de prejudiciu material, convertiți în valută națională conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei, la data executării hotărârii.

Se încasează de la Gurmeza Anatolie în beneficiului reclamantei Dascal Vera suma de 9000 (nouă mii) de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Se încasează de la Gurmeza Anatolie în beneficiului statului suma de 1848 (una mie opt sute patruzeci și opt lei 64 bani), cu titlu de cheltuieli de plata taxei de stat.

În rest, decizia Curții de Apel Bălți din 16 septembrie 2021 și hotărârea Judecătorei Drochia, sediul Central din 22 februarie 2021, se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Maria Ghervas

Mariana Pitic

Victor Burduh

Dumitru Mardari